

VNÍMÁNÍ POHYBEM, PROSTOREM A ČASEM

PŘI NÁVŠTĚVĚ V ATELIÉRU VÁCLAVA CIGLERA VSTUPUJEME DO JEDINEČNÉ ZAHRADY KONCIPOVANÉ A UDRŽOVANÉ V DUCHU OTTO ROTHMAYERA, PRVOREPUBLIKOVÉHO ARCHITEKTA PRAŽSKÉHO HRADU, V ÚDIVU OBJEVUJEME NESMÍRNĚ PŮVABNÁ ZÁKOUTÍ A ZÁTIŠÍ Z KAMENŮ A ROSTLIN, MÍSTA PRO VÝTVARNÉ INSTALACE I K SEZENÍ, STĚNY DOMU POROSTLÉ BŘEČŤANEM.

Půlvejece, 1998, opálové sklo, 25 x 25 x 21 cm, cena: 580 000 Kč + DPH

Ocitáme se uvnitř - v soukromí, napadají mě slova: koncentrace, meditace, uspořádání, otevřenost, vesmírná touha, domov, opojení či jak doplňuje Václav Cigler: „Náš čas... je časem úniků do metaprostorů vnsněných slastí...“ Pod pojmem „slast“ však nerozumí jen smyslový zážitek, ale to, co toto slovo zvukově evokuje - v obměnách slova láska, plnost, blaho, naplnění...

Vnímání má vždy prostorovou a časovou dimenzi a vždy souvisí s pohybem. Proto se zdá, že titul „vnímání pohybem, prostorem a časem“ sděluje něco zcela mimořádného, i když samozřejmého.

„Žijeme v tomhle světě a jsme daní tím, co jsme prožili. Umění je tudíž reagováním v čase. Vnímáme a odpovídáme tak na jeho každodenní podněty,“ pokračuje Václav Cigler. Osobně žitý prostor chápe jako vzájemný dialog. Žije vlastní tvorbou a jejími „přesahy“. Kladením si otázek a hledáním vhodných prostředků objevuje „jinakosti“ smyslového vnímání v mnoha rovinách. Životní prostor, kterým je

ŽIJEME V TOMHLE SVĚTĚ A JSME DANÍ TÍM, CO JSME PROŽILI. UMĚNÍ JE TUDÍŽ REAGOVÁNÍM V ČASE

zahrada, dům i ateliér vytváří prostředí, unikátní intelektuální, pracovní a umělecké zázemí, v němž jsou představeny základní koncepty jeho díla. „To, co dělám, nemá téma ani jména, jen děj, tedy stavy, tedy vztahy. Celý svět je světem vztahů a z toho plynoucího napětí jako důsledku smyslového nebo rozumového podráždění, podráždění skrz naskrz přirozeného, tajemně posvátného,“ říká.

Voda jako princip je v tvorbě Václava Ciglera stále přítomná jako základní prvek života nebo forma energie a zároveň také jako prvek lidské zkušenosti ve smyslu zprostředkovávání zážitků kontaktu s přírodou. Cigler navrhuje a vytváří objekty

- studánky, klidné a čerčené vodní hladiny, zrcadlové lávky na vodě nebo vodní chrámy. V roce 1982 byl vyzván k účasti v mezinárodní soutěži na vodní plastiku pro město New Orleans v rámci připravované světové výstavy Louisiana World Exposition, The First International Water Sculpture Competition (1984), jejíž téma znělo: Svět řek - čistá voda jako pramen života. Soutěže se zúčastnilo celkem 472 přihlášených umělců z 32 zemí, mezi semifinalisty byli vybráni umělci jako například Robert Morris, Jean Tinguely, Marta Pan, Anna a Patrick Poirierovi. Václav Cigler v soutěži uspěl a jeho vodní objekt nazvaný Fontána byl vybrán k realizaci.

Vodní plastika Fontána byla zamýšlena v podobě kruhového kovového prstence vytvořeného z ocelové trubky s vysokým povrchovým leskem. Vnější obvod měl být v jedné řadě pravidelně opatřen tryskami, kterými by ve směru jeho roviny radiálně vystupovala vodní tříšť. Ta by se potom ve slunečním světle barevně rozkládala

Pohled z ateliéru do zahrady, kde vidíme dílo s názvem Průzor vyrobené z optického skla.

Kompozice dvou pŕlvajec, kompozitní sklo, 27 x 27 x 17,5 cm, 2 kusy

a vytvářela by v prostoru instalace umělou duhu. V klidném zálivu řeky Mississippi by byly položeny kovové rošty, po kterých by člověk duhou procházel. Další navrhované plastiky ve tvaru skleněných schránek na vodu by vytvářely otevřené a uzavřené prostory určené pro procházení. Přestože se žádný z jeho návrhů nakonec z finančních důvodů neuskutečnil, stalo se téma vody společně se světlem, se zážitky spojenými s východem a západem slunce v zálivech řeky Mississippi pro Václava Ciglera podnětem pro další tvorbu.

To, co uvádím z Ciglerovy práce vycházející z podnětů z vody jako výtvarného prostředku, se týká v přeneseném smyslu

i jeho další vášně, skla. „Sklo je materiál magický a v jistém smyslu duchovní. Optické sklo, se kterým od konce padesátých let pracuji, je materiál, který byl vyvinut pro technické a vědecké účely. Jeho prostřednictvím mohl člověk nahlédnout do tajemství mikro- a makrosvěta, a spatřit tak svět jiný, než jaký mu zprostředkovává samotný zrak. Jsou tedy optické vlastnosti skla pro mě výtvarnými a estetickými prostředky, pomocí kterých mohu divákovi představit svět ozvláštňený v nové tvarové, světelné a barevné podobě.“

Dnes Václav Cigler s architektem Michalem Motyčkou řeší nové podněty, projekty a instalace, jež jsou zaměřeny na přesahy

KDO JE VÁCLAV CIGLER (1929)?

Patří k nejvýznamnějším autorům umělecké generace nastupující na počátku šedesátých let. Ve své tvorbě předjímal koncepty rodícího se soudobého výtvarného vyjadřování (konstruktivní tendence, minimalismus, land-art, světelnou a kinetickou plastikou). V roce 1965 založil a do roku 1979 vedl ateliér Sklo v architektuře na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Jeho tvorba je zaměřena na plastické objekty z broušeného optického skla, návrhy a realizace osvětlovadel a šperků, kresby, prostorové, světelné a kinetické projekty a kompozice pro architekturu. Zabývá se světelnou a sakrální architekturou. Se sklem pracuje od konce 50. let, jako první na světě objevil potenciál optického skla pro umělecké dílo. Realizoval řadu objektů a prostorových instalací ve veřejném prostoru. Od roku 1999 spolupracuje v autorské dvojici s architektem Michalem Motyčkou.

v utváření a proměňování prostorů v krajině, ve vytváření nových vztahů mezi architekturou a jejím okolím, v proměně vnitřních prostorů. Záměrná absence příběhu vyžaduje od diváka jiný pohled, nabízí mu možnost vstoupit do vztahu a pochopit procesualnost tvorby vlastním prožitkem. Objekty a prostorové instalace se mohou zdát být esteticky jasné v redukci formy i materiálu, v jednoduchosti i ve své kráse jemnosti, poezii a zároveň ve zkušenosti prostoru a ve snaze vyzvat diváka k dialogu. ▼